

B. J. VANIJYA MAHAVIDYALAYA

(Autonomous)

(Grant-in-Aid)

(Affiliated to Sardar Patel University)

Vallabh Vidyanagar- 388 120, Dist. Anand, Gujarat, India

Accredited with CGPA of 2.78 on four-point scale at B++ Grade by NAAC

Syllabus as per the NEP 2020 with effect from June - 2025

Bachelor of Commerce (B.Com.)

Semester – III

Course Code	UB03IKCOM07	Title of the Course	Vyakranam (व्याकरणम्)
Total Credits of the Course	02	Hours per week	02

Course Objectives:

- 1) વિદ્યાર્થીઓ શબ્દરૂપોના પ્રકારો ઉદાહરણ સમજાવો.
- 2) વિદ્યાર્થીઓ સ્વર સંધિ અને વ્યંજન વ્યંજન સંધિ વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરે.
- 3) વિદ્યાર્થીઓવિવિધ ઉદાહરણ દ્વારા સમાસના પ્રકાર ઓળખાવે.
- 4) વિદ્યાર્થીઓ વિભક્તિના આધારે વાક્યોની રચના કરે.
- 5) વિદ્યાર્થીઓ વાક્યોમાંથી કર્તરું, કર્મ અને ભાવવાચક શબ્દો અલગ તારે.
- 6) વિદ્યાર્થીઓ અવ્યવ અને ઉપસર્ગના વાક્યો વચ્ચેનો તફાવત આપે.
- 7) વિદ્યાર્થીઓ અવ્યવ અને ઉપસર્ગના વિગતે ચર્ચા દ્વારા રૂપો બનાવે.

Course Content

Unit No.	Description	Weightage (%)
1	૧. સંસ્કૃતવર્ણમાલાપરિચય: (ચતુર્ણશમાહેશ્વિસૂત્રાણર્)। ૨. શબ્દરૂપમ્ – a શબ્દરૂપમ્ - સંજ્ઞાશબ્દા:। (વ્યાવહારિકા:) b શબ્દારૂપાણર્ – સ્વાન્તમ્ / વ્યજ્ઞનાન્તમ્) c સવર્ણનામશબ્દા: – અસ્મદ્, યુષ્મદ્, તદ્, એતદ્, યદ્, ભવત્, કકમ્, ઇર્મ્, અર્સ્, સવર્ણ (ત્રત્રણુ લલંઙ્ગેણુ) અ –ઇ-ઉ-ઋ-ઌ કાિાન્તા: પુલલંઙ્ગ- સ્ત્રલલંઙ્ગ-નપુષ્કલલંઙ્ગ શબ્દા:। વ્યાકિર્મ્ ૧. ધાતુરૂપમ્ (કિયારૂપમ્) (લટ-લઙ્ - લૃટ) (ચયનનતા: ધાતવ:) ૨. સસ્તિધ:	50%

	स्विससिद्धि:- यर् - अयाद- गुर- वृद्ध- र्णी- पूवणरूप- पिरूप- प्रकृतभाव। व्यञ्जनसिद्धि:- पिसवर्ण:- अनुनालसक- श्रुत्व-ष्टुत्व- जश्त्व- चत्वण-त्वं षत्वववधधिः। ववसगणसिद्धि:- लोप-ववकािादर्ववधधि: (ववसगणस्यि, स्. श्, ष्) अनुस्वाि- लोप-लत्वाद- ववधधिः।	
2	१. समासि: - केवल- अव्ययीभाव- तत्पुरुषि:- कमणधािियि:- द्वगु- बहुवीदह- द्वन्वि: समासम्। २. ववभस्त्ति: कतृण- कमण- किर्- सम्प्रर्ान- अपार्ान-सम्बन्ध- अधधकिर्- सम्बोधन- ववभस्त्ति:। ३. वाच्यम्- कतृण, कमण, भाववाच्यम् । व्याकिर्म् १. प्रत्यया:। २. अव्ययम्। ३. उपसगण:। ४. सङ््या- सङ््यावाधच- शब्रूपाणर्कि:, द्वौ, त्रयि:, चत्वाििं: (त्रत्रषु ललङ्गेषु) सं्या ५-१००।	50%

Teaching-Learning Methodology	The course would be taught /learnt through ICT (e.g. Power Point Presentation, Audio-Visual Presentation), Lectures, Group Discussions, Quizzes, Assignments, Case Study and Browsing E- Resources.
--------------------------------------	---

Internal and External Examination Evaluation

Sr. No.	Details of the Evaluation / Exam Pattern	50 Marks (%)	25 Marks (%)
1	Class Test (at least one)	15 (30%)	10 (40%)
2	Quiz (at least one)	15 (30%)	05 (20%)
3	Active Learning	05 (10%)	----
4	Home Assignment	05 (10%)	05 (20%)
5	Class Assignment	05 (10%)	----
6	Attendance	05 (10%)	05 (20%)
Total Internal (%)		50 (100%)	25 (100%)
Final Examination (%)		50 (100%)	25 (100%)

Sr. No.	Course Outcomes: Having completed this course, the learner will be able to
1)	विद्यार्थिओ शब्दरूपोना प्रकारो उदाहरण द्वारा समजशे.
3)	विद्यार्थिओ विविध उदाहरण द्वारा समासने ओणभशे.

4)	વિદ્યાર્થીઓ વિભક્તિના આધારે વાક્યોની રચના કરશે.
5)	વિદ્યાર્થીઓ વાક્યોમાંથી કર્તૃત્વ, કર્મ અને ભાવવાચક શબ્દો અલગ તારશે.
6)	વિદ્યાર્થીઓ અવ્યવ અને ઉપસર્ગના વાક્યો વચ્ચેનો તફાવત જાણશે.
7)	વિદ્યાર્થીઓ અવ્યવ અને ઉપસર્ગના વિગતે ચર્ચા દ્વારા રૂપો બનાવશે.

Sr. No.	Suggested References:
1)	Keshav Bhikhaji Dhawale, An Easy Grammar of Sanskrit, S.B. Datar, Pub, Maharashtra, 2015
2)	Ratnakar Narale, Sanskrit for English Speaking People, Prabhat Prakashan, New Delhi, 2013
3)	વિચિત્રાનુવાકોર્મુરી, કવપલર્વેદવર્ણી, વવશ્વવધ્યાલયપ્રકાશન, વવશાલાક્ષીભવન, ભૂગભણતલચૌક, વાંસી
4)	અનુવાર્ચસ્ત્રિકા, બ્રહ્માનત્રત્રપાઠી, ચૌખમ્બાસુભિતિપ્રકાશનચૌક, વાંસી 221001
5)	સંસ્કૃતસ્વયંલક્ષક, શ્રીપાદ્રામોર્સિસાતવલેકિ, િજપાલણડસન્સ, કશ્મીર્ગેટ, નર્દલ્લી 110006
6)	વ્યાકિર્સોર્ભમ્, સમ્પાર્ક કમલાકાન્તલમશ્ર, એન. સી. ઈ. આ. ટી., નર્દલ્લી 110006

Sr. No.	On-Line Resources available that can be used as Reference Material
1)	https://www.motivationalstoriesinhindi.in/2020/01/book-sanskrit-pdf.html